יום ג', כ"ז בניסן תשס"ג (29 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מעשה שהיה, כך היה...[המשך מאתמול]
"ואת הקבוצה השניה", המשכתי להשיב לו, "הוצאתי כיוון שלא שאלתם שאלה אחרי שהוצאתי את הקבוצה הראשונה!"
נתתי לתלמידים להמשיך את מלאכתם בשלב זה, אך ראיתי את המבוכה בפנים שלהם. כ- 10 דקות לפני תום השעור, ביקשתי מאחד התלמידים לצאת ולאסוף את ה"מגורשים" ולהכניסם חזרה למעבדה בה היינו לומדים, ומיתר התלמידים ביקשתי שיניחו את כל הכלים. ועוד – לסגור את הווילונות שעל חלונות החדר, לכבות אורות ולערוך את כיסאותיהם במחצית עיגול באמצע החדר. עכשיו, שכולם נוכחו והיו יושבים כפי שביקשתי, פניתי אליהם וביקשתי עוד דבר – לגזול מזמן ההפסקה שלהם היקר כדי שנוכל לשוחח על מה שהיה.
עד שלא אמרתי להם, "סיפורנו, למעשה, מתחיל לפני 60 שנה..." התחילו החניכים להבין על מה מדובר, אך מיד ניסו לתקן אותי ואמרו – "אולי התכוון המורה ל- 50 שנה?", בהתייחס ליום השנה ה- 50 (באותה שנה, 1993) למרד גטו ווארשה. חזרתי ואמרתי – "לא, באמת התכוונתי ל- 60 שנה – שנת 1933. והנה, אתם יושבים בבית ספרכם בגרמניה, ויום אחד לא הגיעו כמה תלמידים ללימודים. דבר נורמלי לחלוטין, יכול לקרות כל יום. אך למחרת ושוב למחרתיים הם אינם מגיעים ואולי התחלתם לשים לב. עוברים עוד כמה ימים, אותם מקומות נשארים ריקים בכיתה, וסקרנותכם עולה וגוברת. יש לכם, למעשה, שתי אופציות – לשאול או לא לשאול. החלטתם לשאול את המורה מה פשר ההעדרויות האלה.
"המורה, במשטר המשמעת הקשוחה שיש בבתי-ספר במדינות מסויימות, כמו גרמניה, לא בהכרח ירצה לענות על כל שאלה. גם לו יש שתי האופציות – לענות או לא לנות. הוא מחליט לענות. 'הפירר', הוא אומר בגאווה, 'הכריז לאחרונה כי מכאן ואילך לא יוכלו תלמידים יהודיים ללמוד איתנו בבתי הספר הגרמניים.' וייתכן שזאת הפעם הראשונה שאתם שמים לב למי בעצם חסר מהכיתה. וייתכן כי זאת גם הפעם הראשונה שהנכם שמים לב לעובדה שאותם תלמידים חסרים הם בעצם יהודים. אולי עד עכשיו, אפילו לא ידעתם את זה.
ועכשיו, שוב יש בפניכם שתי אופציות – למחות או לא למחות. כנראה, העם הגרמני ועוזריהם העמים במדינות אירופה האחרות החליטו על-פי רוב לא למחות, ולא לשאול עוד שאלות. לשאול יותר מדי שאלות זה מסוכן. כך הם סבורים", המשכתי, וראיתי שהתלמידים החלו להיות מרותקים בשיחה וכבר שכחו שאנחנו באמצע ההפסקה שלהם...! "אך היהודים, למשך **כל הדורות** היו יושבים, לכל הפחות פעם בשנה, בליל הסדר, ושואלים שאלות. כי יודעים אנו שהאמת תתגלה אך ורק אם שואלים. כך מתחיל החינוך היהודי וכך הוא ממשיך למשך כל שנות חיינו, וחיי הדורות שקדמו אותנו ושיבואו אחרינו."
"ולכן", הוספתי והסברתי להם, "כאשר אף אחד מכם **לא שאל** שאלה לאחר שסילקתי את הכת הראשונה של תלמידים, לא נותרה לי ברירה אלא לסלק עוד תלמידים, ועוד תלמידים, עד שתתעוררו להבין שמשהו לא תקין כאן. כמובן, לתקן מצב דורש לא רק שנשאל שאלות אלא לשאול את אותן השאלות שיביאו אותנו להבין מה יש לתקן ואיך לתקן.
"אך, הכל מתחיל עם לשאול..."

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', כ"ז בניסן תשס"ג (29 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, כאשר אלה מאיתנו שעומדים דום ואלה מאיתנו שאומרים פרקי תהילים עושים זאת זה לצידו של זה בשעת הצפירה, אנא זיכרו את המשמעות של היהודי השואל...

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל